

Urheiluakatemioiden Reilun kilpailun toimintaohje

*Antidopingtoiminnassa ja
kilpailumanipulaation torjunnassa*

Suomen
urheilun
eettinen
keskus
SUEK ry

Suomen urheilun eettinen keskus SUEK ry:n koordinoima Reilun kilpailun ohjelma urheilujärjestöille on osa koko urheiluyhteisön vastuullisuusohjelmaa. Urheiluakatemioiden ovat Suomen Olympiakomitean Reilun kilpailun ohjelman alla ja näin sitoutuneet kyseisen ohjelman yhteisesti sovittuihin toimenpiteisiin. Olympiakomitean ohjelman mukaisesti jokaisella urheiluakatemiolla tulee olla käytössään ohjelmien toteuttamiseen liittyvä toimintaohje, jonka avulla konkretisoidaan antidopingtyöhön ja kilpailumanipulaation torjuntaan liittyvät toimenpiteet.

Urheiluakatemioiden ovat tärkeässä roolissa edistämässä puhdasta ja reilua urheilua omalla alueellaan. SUEK on luonut yhteistyössä pilottiryhmässä olleiden urheiluakatemioiden kanssa ohjeistuksen urheiluakatemioiden toimintaohjeen laatimiseen. Ohjeistus sisältää eri toimet, kuten koulutus, viestintä ja sopimukset. Painopiste on ennaltaehkäiseivissä toimenpiteissä. **Tämän ohjeistuksen pohjalta urheiluakatemioiden tekevät oman toimintaohjeensa ottaen huomioon kyseisen urheiluakatemioiden ja alueen erityispiirteet.** Urheiluakatemioiden poimivat toimintaohjeesta heille sopivat toimenpiteet sekä voivat kehittää myös uusia heille sopivia keinoja. Toimenpiteiden tulee näkyä urheiluakatemioiden vuosikellossa ja niiden toteutumista seurataan vuosittain osana urheiluakatemioiden toiminnan arviointia.

Koulutus

Koulutuksen tavoitteena on varmistaa, että kaikilla urheilutoimijoilla on tarvittava ja ajantasainen tieto antidopingasioista ja kilpailumanipulaation torjunnasta sekä valmius tehdä eettisesti kestäviä valintoja urheilussa. Urheilijan tulisi tutustua antidopingtoimintaan ensisijaisesti koulutuksen kautta. Urheiluakatemioiden tulee suunnitella koulutustoimenpiteet vuositasolla ottaen huomioon eri kohderyhmät.

Oppilaitokset

Urheiluakatemioiden edesauttaa paikallisesti sitä, että verkostoon kuuluvissa yläkouluissa ja toisen asteen oppilaitoksissa sisällöt ovat esillä hyödyntäen olemassa olevia materiaaleja, kuten Kasva urheilijaksi- ja Kehity huippu-urheilijaksi -harjoituskirjoja ja SUEKin verkkokoulutuksia. Yläkouluissa painopiste on sisältöihin tutustumisessa. Toisen asteen koulutuksissa suositellaan SUEKin verkkokoulutusten suorittamista ja/ tai koulutuksen tilaamista SUEKilta, jotta varmistetaan, että urheilijat ymmärtävät sisältöihin liittyen oikeutensa ja velvollisuutensa urheilijana sekä antidopingtoiminnassa että kilpailumanipulaation torjunnassa. Mikäli urheiluakatemioiden toimii yhteistyössä urheiluopiston kanssa, voi koulutuksen tilata myös urheiluopiston antidopingvastaavalta.

Korkeakoulut

Urheiluakatemioiden on tärkeä ottaa huomioon myös korkeakouluissa opiskelevien urheilijoiden tavoittaminen, jotta urheilijat ymmärtävät heitä koskevat oikeudet ja velvollisuudet urheilijana sekä antidopingasioissa että kilpailumanipulaation torjunnassa. Koulutus- ja tiedotustapoja on erilaisia riippuen urheiluakatemioiden toiminnasta, kuten yhteisen koulutustilaisuuden järjestäminen säännöllisesti tai verkkokoulutusten suorittaminen. Urheilijoille tulisi vähintään lähettää SUEKin tarjoama valmis ohjekirje urheilijan liittyessä urheiluakatemioiden toimintaan.

Valmentajat

Valmentajilla on tärkeä rooli puhtaan ja reilun urheilun edistämisessä. Urheiluakatemia määrittelee, miten valmentajien ymmärrystä antidopingasioista sekä tietämystä kilpailumanipulaation torjunnasta voidaan paikallisesti lisätä. Valmentajille suositellaan verkkokoulutusten suorittamista, mutta näiden lisäksi on tärkeä hyödyntää koulutus- ja tiedottamiskanavina myös muita kohtaamisia valmentajien kanssa (esim. valmentajakahvit ja -lounaat). Valmentajat ovat tärkeitä viestinviejiä myös paikallisten urheiluseurojen suuntaan.

Vanhemmat

Antidopingasiat ovat esillä vanhempainiloissa (esim. infot, materiaalien jakaminen), jotta vanhemmat tietävät urheilijan kuulumisesta antidopingsäännösten piiriin ja ymmärtävät, mitä tämä käytännössä tarkoittaa. Kasvata urheilijaksi -oppaassa on myös sisältöä aiheesta.

Toimihenkilöt ja luottamusjohto

Urheiluakatemia on tärkeä varmistaa, että henkilökunta ja luottamusjohto ovat tietoisia antidopingasioista ja kilpailumanipulaation torjunnasta sekä urheiluakatemian koskevasta toimintaohjeesta. Koulutustavaksi suositellaan verkkokoulutusten suorittamista ja/tai erillistä koulutustilaisuutta, joka voi olla myös urheiluakatemia kouluttajan pitämä.

SUEKin palvelut ja materiaalit (maksuttomia):

- Tilauskoulutukset
- Puhtaasti paras -verkkokoulutus
- Reilusti paras -verkkokoulutus
- Mahdollisuus osallistua SUEKin järjestämään urheilujärjestöjen kouluttajakoulutukseen
- Jaettavat materiaalit
- SUEKin materiaalipankki www.suek.fi -sivustolla

SUEK toimittaa urheiluakatemioiden valmiin A4-kokoisen ohjeen, jota voi hyödyntää urheilijoiden, valmentajien ja vanhempien tiedottamisessa, kun urheilija liittyy urheiluakatemiaan toimintaan.

Lisäksi SUEKin teemat ovat mukana Olympiakomitean Kasva urheilijaksi, Kehity huippu-urheilijaksi ja Kasvata urheilijaksi -materiaaleissa.

Ajantasaisen tiedon levittämisen varmistamiseksi koulutuksissa tulee hyödyntää SUEKin ajantasaisia koulutusmateriaaleja. Koulutusten tulee olla joko SUEKilta tilattuja tai urheiluakatemiaan oman pätevytyneen kouluttajan pitämiä. SUEK tarjoaa urheiluakatemioiden mahdollisuuden osallistua urheilujärjestöille suunnattuun kouluttajakoulutukseen pätevyyden saamiseksi.

PUHTASTI
PARAS

REILUSTI
PARAS

Viestintä

Hyvä toiminta tarvitsee näkyvyyttä. Tehokkaalla viestinnällä urheiluakatemia pitää asian esillä, jolloin niin urheilijat kuin muut toimijat eivät unohda antidopingasioita eivätkä kilpailumanipulaation torjuntaa. Kun asiat ovat esillä, niistä tulee luonnollinen osa toimintaa ja arvopohjaa, jolloin valitettavilta vahingoilta säästyään. Viestintä kertoo myös ulospäin urheiluakatemia arvopohjasta ja -valinnoista. Alla on avattu viestinnän eri palveluja ja toimintoja urheiluakatemioidelle.

Viestintäaineistot

SUEK tukee urheiluakatemia yhteistyöverkostoviestinnällä sekä tuottamalla ja toimittamalla aineistoja urheiluakatemiaan käyttöön. SUEKin julkaisema aineisto on lähtökohtaisesti aina julkista ja käytettävissä ellei toisin mainita. Hyviä viestintäkanavia ovat muun muassa urheiluakatemia nettisivut ja infonäytöt. Näissä paikoissa voi nostaa esille muun muassa SUEKin palveluja: KAMU-lääkehakua, ILMO-rikkomusraportointikanavaa ja verkkokoulutuksia.

Reilun kilpailun viesti

Vuosittaisessa Urheiluoppilaistoseminaarissa liikkuu Reilun kilpailun kultainen viestikapula. Vuonna 2015 aloittanut urheiluoppilaitosten haastekampanja nostaa esiin reilun pelin ja puhtauden merkitystä urheilussa ja elämässä. Haasteen vastaanottaneet urheiluakatemit/oppilaitokset kiinnittävät haastevuonna erityistä huomiota reilun pelin asioihin. SUEK ideoi ja tukee haastettuja oppilaitoksia niin sisällön kuin viestinnän suunnittelussa sekä toteuttamisessa.

Viestintäkampanjat

Vuosittain vietetään kansainvälistä Play True -päivää huhtikuussa. Samana päivänä urheiluakatemia voi nostaa antidopingasiat esille viestinnässään esimerkiksi some-kampanjalla. Puhdas urheilu ja kansallinen kampanja huomioidaan myös kansainvälisti. Joulukuun 9. päivä on kansainvälinen korruption vastainen päivä. Tällöin urheiluakatemia voi nostaa kilpailumanipulaation torjunta-asiat esille viestinnässään. SUEK viestii ennakkoon molemmista päivistä urheiluakatemia yhteyshenkilöille, jotta mahdolliset toimenpiteet ehditään toteuttaa.

Esittelypistetoiminta

Urheiluakatemia voi pyytää SUEKin maksuttoman esittelypisteen tapahtumiinsa. Esittelypisteellä jaetaan tietoa niin antidopingtoiminnasta, kilpailumanipulaation torjunnasta kuin muista SUEKin tehtävistä. Ennen tapahtumaa sovitaan tapahtumajärjestäjän kanssa yhdessä, mitä oheistoimintaa suunnitellaan.

Kriisiviestintä

Hyvästä toiminnasta huolimatta urheiluakatemia kannattaa varautua kriiseihin ja niistä viestimiseen. Reilun kilpailun toimintaohjeeseen on hyvä kirjata kriisiviestintä, jossa on määritelty esimerkiksi, kenen vastuulla kriisiviestiminen on, keitä ryhmään kuuluu ja kuka on mahdollinen kommentoija. Keskeistä kriisiviestinnässä on yhteistyö SUEKin ja mahdollisesti muiden asianosaisten kanssa.

Säännöt ja sopimukset

Urheilijat, valmentajat ja muut urheilijan tukihenkilöt ovat velvollisia noudattamaan kansallista antidopingsäännöstöä, lajikohtaisia säännöstöjä sekä eri arvokilpailuihin ja kilpailutapahtumiin liittyviä säännöstöjä. Urheilijoiden ja muiden tukihenkilöiden velvollisuus on tuntee heitä koskevat säännöt sekä muut tekemänsä sopimukset ja sitoumukset.

Alla on esimerkkikirjauksia sopimuksiin, joita urheiluakatemia voi käyttää tekemissään sopimuksissa tai kannustaa yhteistyökumppaneita käyttämään kirjauksia. Tärkeää on, että kirjauksissa ovat niin antidopingsasiat kuin kilpailumanipulaatioon liittyvät osat. Toinen vaihtoehto on, että sopimusten sijaan urheiluakatemia tekee kaikkien toimijoidensa kanssa sitoumukset (katso mallipohja liite 1). Tällöin urheiluakatemia pystyy helposti varmistamaan, että kaikki heidän toimijansa ovat voimassa olevien säännöstöjen piirissä.

Urheilija/valmentaja/muu tukihenkilö sitoutuu noudattamaan toiminnassaan urheilun eettisiä periaatteita. Urheilija/valmentaja sitoutuu noudattamaan Suomen antidopingsäännöstöä ja Kansainvälisen Olympiakomitean sekä lajin kansainvälisen liiton antidopingsäännöstöä ja toimimaan yhteistyössä antidopingorganisaatioiden kanssa dopingrikkomusten selvittämisessä.

Urheilija/valmentaja/muu tukihenkilö sitoutuu myös olemaan osallistumatta minkäänlaiseen urheilukilpailujen manipulaatioon. Mikäli urheilija/valmentaja epäilee tai havaitsee urheilukilpailujen manipulointia joko itselle ehdotettuna tai muutoin, hän sitoutuu ilmoittamaan siitä välittömästi työnantajalle ja Suomen urheilun eettinen keskus SUEKille. Urheilija/valmentaja/muu tukihenkilö sitoutuu olemaan lyömättä vetoa läheisistä kohteista sekä jakamatta sisäpiiritietoa ulkopuolisille.

Dopingvalvonta

Urheiluakatemia harjoitusvuorolla saatetaan suorittaa dopingtestejä. Urheiluakatemia kannattaa tiedottaa asiasta eri harjoituspaikkojen henkilöstöä, jotta testit toteutetaan hyvässä yhteistyössä. Dopingtestiryhmän saapuminen paikalle tapahtuu lähes aina ennalta ilmoittamatta. Testien sujuvaan suorittamiseen tarvitaan aina ulkopuolisilta suljettu testitila (<https://suek.fi/antidopingtoiminta/dopingvalvonta/ohjeet-kilpailun-jarjestajille/>). Harjoitusten vastaavalta henkilöltä odotetaan myönteistä suhtautumista dopingvalvontaan, mahdollista testiryhmän avustamista esimerkiksi tilojen tai testiin valittavien urheilijoiden arvonnassa sekä testiin valitun urheilijan avustajana olemista, mikäli urheilija näin haluaa.

Toiminta kilpailumanipulaatioepäilyissä

Urheiluakatemia nettisivuilla on hyvä olla linkki raportointikanavaan ja/tai henkilö mahdollisen kilpailumanipulaatioepäilyn ilmoittamiseen (esimerkiksi linkki SUEKin ILMOon tai urheiluakatemia Reilun kilpailun ohjelman yhteyshenkilön tiedot). Yhteyshenkilö ilmoittaa kaikista tapauksista SUEKin tutkintapäällikölle, joka ohjeistaa asian etenemissä. Tarvittaessa SUEK vie asian kansallisen yhteistoimintaryhmän käsiteltäväksi, joka päättää mahdollisista jatkotoimenpiteistä. Asianosaisia tiedotetaan käsittelyn päättämisestä tai sen mahdollisista jatkotoimenpiteistä.

Reilun kilpailun ohjelman urheiluakatemia-yhteyshenkilö

Urheiluakatemian tulee nimetä vastuuhenkilö, joka koordinoi Reilun kilpailun toimintaohjeen suunnittelua ja toteutusta sekä tarvittaessa päivittämistä. Kyseinen henkilö on myös yhteyshenkilö SUEKIn suuntaan. Yhteyshenkilön vaihtumisesta tiedotetaan SUEKia.

Urheiluakatemian tehtävät:

- Laatia urheiluakatemia-kohtainen toimintaohje
- Suunnitella ja toteuttaa koulutustoimenpiteet
- Koordinoida viestintää urheiluakatemiaverkostossaan
- Ottaa huomioon antidopingasiat ja kilpailumanipulaatio sopimusasioissa
- Raportoida SUEKille mahdollisista doping- tai kilpailumanipulaatorikkomuksista ja auttaa tarvittaessa näiden selvittämisessä

SUEKIn tehtävät:

- Auttaa urheiluakatemiaa toteuttamaan Reilun kilpailun toimintaohjetta
- Tarjota aineistoja, palveluita ja tukea koulutus- ja viestintäasioissa
- Tiedottaa ajankohtaista asioista
- Kehittää toimintatapoja urheiluakatemian käyttöön

SUEKiin voi olla aina yhteydessä. Voimme yhdessä suunnitella vaikka aineistoja ja kampanjoita, joita kaikki voivat käyttää.

Ilmoita urheilurikkomuksista

Jokaisella on oikeus ilmoittaa, jos epäilee doping-, kilpailumanipulaatio-, katsomoturvallisuus- tai muuta urheilun eettistä rikkomusta. ILMO-palvelussa voit tehdä ilmoituksen nimettömästi tai nimelläsi urheilutoimijan epäeettisestä toiminnasta, esimerkiksi häirinnästä. Ilmoituksesi sisältö käsitellään luottamuksellisesti. Kaikki saatu tieto analysoidaan mahdollisia jatkotoimenpiteitä varten. Puuttamalla rikkomuksiin autat suojelemaan urheilua sekä turvaamaan tasavertaiset ja turvalliset lähtökohdat kaikille urheilijoille.

SITOUMUS

Sitoudun noudattamaan toiminnassani urheilun eettisiä periaatteita, Suomen antidoping-säännöstöä ja Kansainvälisen Olympiakomitean sekä lajin kansainvälisen liiton antidoping-säännöstöä ja toimimaan yhteistyössä antidopingorganisaatioiden kanssa dopingrikko-
musten selvittämisessä.

Sitoudun myös olemaan osallistumatta minkäänlaiseen urheilukilpailujen manipulaatioon. Mikäli epäilen tai havaitsen urheilukilpailujen manipulointia joko itselle ehdotettuna tai muutoin, sitoudun ilmoittamaan siitä välittömästi

(tähän urheiluakatemian nimi)

ja Suomen urheilun eettinen keskus SUEK ry:lle. Sitoudun myös olemaan lyömättä vetoa läheisistä kohteista sekä jakamatta sisäpiiritietoa ulkopuolisille.

Päiväys, allekirjoitus ja nimenselvennys

Suomen urheilun eettinen keskus SUEK ry
info@suek.fi
puh: +358 (0) 9 3481 2020

 suek.fi

 [@puhtaastiparas](https://www.instagram.com/puhtaastiparas)

 [@SUEK_FINCIS](https://www.x.com/SUEK_FINCIS)

 [SUEK_FINCIS](https://www.youtube.com/SUEK_FINCIS)